

Αυτή είναι η ζωή της Μαλάλα: «Η χώρα μου δριμευονήθηκε τα μεσάνυχτα»

Ένα βιβλίο για τη ζωή της

και την οπισθοδρομική χώρα στην οποία μεγάλωσε, το Πακιστάν, έγραψε η Μαλάλα Γιουσαφζάι, που έγινε γνωστή σε όλο τον πλανήτη όταν Ταλιμπάν την πυροβόλησαν στο κεφάλι, ενώ βρισκόταν στο σχολικό λεωφορείο.

Την Τρίτη 9 Οκτωβρίου 2012, ένα κορίτσι από το Πακιστάν, η Μαλάλα Γιουσαφζάι, πυροβολείται στα δεκαπέντε της χρόνια στο κεφάλι από τους Ταλιμπάν μέσα στο σχολικό λεωφορείο. Καταφέρνει να ζήσει και γίνεται ένα παγκόσμιο σύμβολο ειρηνικής διαμαρτυρίας και η νεότερη υποψήφια για το Νόμπελ Ειρήνης στην ιστορία του θεσμού. Η Μαλάλα Γιουσαφζάι έγινε ευρέως γνωστή όταν σε ηλικία έντεκα ετών γράφοντας στο BBC Urdu για τη ζωή υπό το καθεστώς των Ταλιμπάν. Χρησιμοποιώντας το ψευδώνυμο Γκιουλ Μακάι, μιλούσε συχνά για τη μάχη που έδινε η οικογένειά της ενάντια στην τοπική κοινωνία για το δικαίωμα των κοριτσιών στην εκπαίδευση.

Η Μαλάλα εξακολουθεί να αγωνίζεται για την παγκόσμια πρόσβαση στην εκπαίδευση μέσω του Ιδρύματος Μαλάλα, μιας μη κερδοσκοπικής οργάνωσης που επενδύει σε κοινοτικά προγράμματα και στηρίζει θιασώτες του δικαιώματος στην εκπαίδευση ανά τον κόσμο. Στο βιβλίο «με λένε Μαλάλα», το οποίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, θέτει με την ιστορία της ένα από τα πιο επείγοντα θέματα διεθνούς ασφάλειας στον ανισόρροπο κόσμο που ζούμε σήμερα: Πώς θα εμποδίσουμε τους φανατικούς Ισλαμιστές να πάρουν την εξουσία σε χώρες σαν το

Πακιστάν, πως μπορεί κάθε «Μαλάλα» που δεν έχει φωνή, να έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση. Τα αποσπάσματα που ακολουθούν περιγράφουν με ασυνήθιστο θάρρος και δύναμη την κατάσταση των γυναικών στο Πακιστάν, την απαγόρευση πρόσβασης των γυναικών στην μόρφωση και την εκπαίδευση, τις δολοφονίες, τις ταπεινώσεις και τις άθλιες συνθήκες ενός κόσμου πρωτόγονου, επιθετικού που αρνείται κάθε πρόοδο στην κοινωνία του 21ου αιώνα.

Διαβάστε αποσπάσματα από το βιβλίο:

«Κατάγομαι από μια χώρα που δημιουργήθηκε τα μεσάνυχτα. Όταν κόντεψα να πεθάνω ήταν μεσημεράκι. Ένα χρόνο πριν άφησα το σπίτι μου για να πάω στο σχολείο και δεν επέστρεψα ποτέ. Με βρήκε μια σφαίρα των Ταλιμπάν και διακομίστηκα με αεροπλάνο από το Πακιστάν έχοντας χάσει τις αισθήσεις μου. Ορισμένοι λένε πως δε θα γυρίσω ποτέ στην πατρίδα μου, μα εγώ πιστεύω μ' όλη μου την καρδιά πως θα γυρίσω.»

«Η μέρα όπου άλλαξαν όλα ήταν μια Τρίτη: η 9η Οκτωβρίου του 2012. Δεν ήταν και η καλύτερη μέρα του χρόνου έτσι κι αλλιώς, καθώς βρισκόμασταν στα μισά των εξετάσεων του σχολείου, αν κι εμένα ως διαβαστερό κορίτσι δε με πείραζε και τόσο όσο άλλες συμμαθήτριάς μου. Για μας τα κορίτσια, η πόρτα εκείνη ήταν σαν μια μαγική είσοδος στον δικό μας ξεχωριστό κόσμο. Καθώς τη διαβαίναμε χοροπηδώντας, πετούσαμε τις μαντίλες στον αέρα σαν τον άνεμο που φυσά τα σύννεφα πέρα για να βγει ο ήλιος, κι έπειτα ανεβαίναμε τρέχοντας μπουλούκι τα σκαλιά.»

«Όταν γεννήθηκα οι συγχωριανοί μας συλλυπήθηκαν τη μητέρα μου και κανείς δε συνεχάρη τον πατέρα μου. Έφτασα στον κόσμο την αυγή, την ώρα που έσβηνε το τελευταίο αστέρι. Εμείς οι Παστούν το θεωρούμε καλό οινό. Ο πατέρας μου δεν είχε χρήματα για νοσοκομείο ή μαμή, κι έτσι μια γειτόνισσα βοήθησε στη γέννα μου. Το πρώτο παιδί των γονιών μου είχε γεννηθεί νεκρό, μα εγώ βγήκα κλωτσώντας και στριγκλίζοντας. Γεννήθηκα κορίτσι σε μια χώρα όπου πανηγυρίζουν την έλευση ενός γιού με πυροβολισμούς, ενώ οι κόρες κρύβονται πίσω από μια κουρτίνα, κι ο ρόλος τους στη ζωή είναι απλώς το μαγείρεμα και η αναπαραγωγή. Για τους περισσότερους Παστούν η γέννηση μιας κόρης είναι μέρα θλίψης.»

Με τον αδερφό της

«Κοντά στο δρόμο μας έμενε μια οικογένεια μ' ένα κορίτσι στην ηλικία μου που το έλεγαν Σαφίνα και δυο αγόρια στις ηλικίες των αδερφών μου, τον Μπαμπάρ και τον Μπασίτ. Παίζαμε όλοι μαζί κρίκετ στον δρόμο ή στις τaráτσες αλλά ήξερα καθώς μεγαλώναμε, ότι τα κορίτσια αργά ή γρήγορα θα έπρεπε να μένουν κλεισμένες μέσα στο σπίτι. Θα περίμεναν από εμάς να μάθουμε μνα μαγειρεύουμε και να υπηρετούμε τους αδελφούς και τους πατεράδες μας. Ενώ τα αγόρια μπορούν να ροβολάνε ελεύθερα την πόλη, η μητέρα μου κι εγώ δε μπορούσαμε να βγούμε απ' το σπίτι χωρίς κάποιον άρρενα συγγενή να μας συνοδεύει ακόμα κι αν ήταν ένα αγόρι πέντε χρονών!. Έτσι όριζε η παράδοση. Εγώ είχα αποφασίσει, από νωρίς πως δε σκόπευα να δεχτώ αυτό το μέλλον. Ο Πατέρας μου έλεγε ανέκαθεν: «Η Μαλάλα θα είναι ελεύθερη σαν πουλί».

«Οι γυναίκες του χωριού σκέπαζαν το πρόσωπό τους οποτεδήποτε έβγαιναν απ' το πουρντάχ – τα ιδιαίτερα διαμερίσματά τους και δεν αντάμωναν ούτε μιλούσαν με άντρες εφόσον δεν ήταν στενοί συγγενείς τους. Εγώ φορούσα τα πιο μοδάτα ρούχα και δεν κάλυπτα το πρόσωπό μου όταν μπήκα στην εφηβεία. Ένας ξάδερφος θύμωσε και ρώτησε τον πατέρα μου: «Γιατί δεν καλύπτει το πρόσωπό της;» Κι εκείνος αποκρίθηκε: «δική μου κόρη είναι. Να κοιτάς τη δουλειά σου». Όμως ορισμένα μέλη της οικογένειας πίστευαν ότι ο κόσμος θα μας κουτσομπολεύει και θα λέει ότι δεν ακολουθούμε πιστά το Παστούνβαλι.»

Η Μαλάλα μωρό

«Όταν ένα κορίτσι εξαφανιζόταν, αυτό δε σήμαινε ότι είχε παντρευτεί. Ήταν ένα πανέμορφο κορίτσι δεκαπέντε χρονών, που το έλεγαν Σίμα. Όλοι ήξεραν ότι ήταν ερωτευμένη με ένα αγόρι και καμιά φορά περνούσε πλάι της στο δρόμο κι εκείνη τον κοίταζε μέσα από τις πυκνές βλεφαρίδες της, που τις ζήλευαν όλα τα κορίτσια. Στην κοινωνία μας, το να φλερτάρει μια κοπέλα με οποιονδήποτε άντρα είναι πηγή ντροπής για την οικογένεια, αν και στους άντρες επιτρέπεται το φλερτ. Μας είπαν ότι η Σίμα αυτοκτόνησε μα αργότερα ανακαλύψαμε ότι η οικογένειά της την είχε δηλητηριάσει. Έχουμε ένα έθιμο που λέγεται σουάρα, σύμφωνα με το οποίο ένα κορίτσι μπορεί να δοθεί ως αντάλλαγμα σε μια άλλη φυλή για να λυθεί μια έριδα.»

Με τον παππού της

«Το να φοράς μπούρκα είναι σαν να περπατάς σκεπασμένη με ένα μεγάλο υφασμάτινο κλουβί με μονάχα μια γρίλια για να βλέπεις, ενώ τις μέρες που έχει καύσωνα η μπούρκα είναι ζεστή σαν φούρνος. Εγώ τουλάχιστον δε χρειάστηκε να φορέσω ποτέ. Ο Πατέρας μου είπε ότι οι Ταλιμπάν είχαν απαγορεύσει στις γυναίκες ακόμα και να γελάνε μεγαλόφωνα ή να φοράνε άσπρα παπούτσια, καθώς το άσπρο «ήταν ένα χρώμα που ανήκει στους άντρες». Γυναίκες κατέληγαν στη φυλακή και υποβάλλονταν σε βασανιστήρια μόνο και μόνο επειδή είχαν βαμμένα νύχια.»

«Η Χαλίντα είχε πουληθεί ως νύφη σ' ένα γέρο που την έδερνε, και με τα πολλά τόσκασε μαζί με τις τρεις της κόρες. Οι δικοί της δε δέχονταν να την αναλάβουν, διότι πίστευαν ότι μια γυναίκα που εγκαταλείπει τον άντρα της είναι ντροπή για την οικογένειά της. Για ένα διάστημα και οι δικές της κόρες ήταν ρακοσυλλέκτριες για να βγάζουν τα προ το ζην. Η ιστορία της έμοιαζε με τα μυθιστορήματα που είχα αρχίσει να διαβάζω.»

«Η κυβέρνηση έθεσε εκτός νόμου τα μαγαζιά που πουλούσαν CD και DVD, θέλοντας να δημιουργηθεί μια ηθική αστυνομία σαν αυτή που είχαν ιδρύσει οι Αφγανοί Ταλιμπάν. Στόχο ήταν να μπορούν να σταματούν μια γυναίκα που συνοδεύεται από έναν άντρα και να απαιτούν να τους αποδείξει ότι ο άντρας αυτός είναι συγγενής της. Στη συνέχεια οι ακτιβιστές της MMA εξαπέλυσαν επιθέσεις σε κινηματογράφους και κατέστρεφαν αφίσες με φωτογραφίες γυναικών σκίζοντάς τες ή μαυρίζοντας τα μάτια με μαρκαδόρο. Άρχισαν ακόμα και να αρπάζουν γυναικείες κούκλες από καταστήματα ρούχων. Επίσης διαπόμπευαν άντρες που φορούσαν δυτικού τύπου πουκάμισα και παντελόνια, αντί για το

παραδοσιακό σαλβάζ καμίζ, κι επέμεναν ότι οι γυναίκες πρέπει να 'χουν το κεφάλι τους καλυμμένο. Ήταν θαρρείς και ήθελαν να διαγράψουν κάθε ίχνος γυναικείας παρουσίας από τον δημόσιο βίο.»

Δημόσια μαστίγωση από τους Ταλιμπάν

«Στο Πακιστάν οι μεντρεσέδες είναι ένα είδος πρόνοιας, καθώς παρέχουν δωρεάν σίτιση και στέγαση αλλά η διδασκαλία που προσφέρουν δεν ακολουθεί το κανονικό πρόγραμμα εκπαίδευσης. Τα αγόρια αποστηθίζουν το Κοράνι, ταλαντευόμενα μπρος πίσω καθώς το απαγγέλλουν. Μαθαίνουν ότι η επιστήμη και η λογοτεχνία είναι πράγματα ανύπαρκτα, ότι ποτέ δεν υπήρξαν δεινόσαυροι, κι ότι ο άνθρωπος ουδέποτε πήγε στο φεγγάρι.»

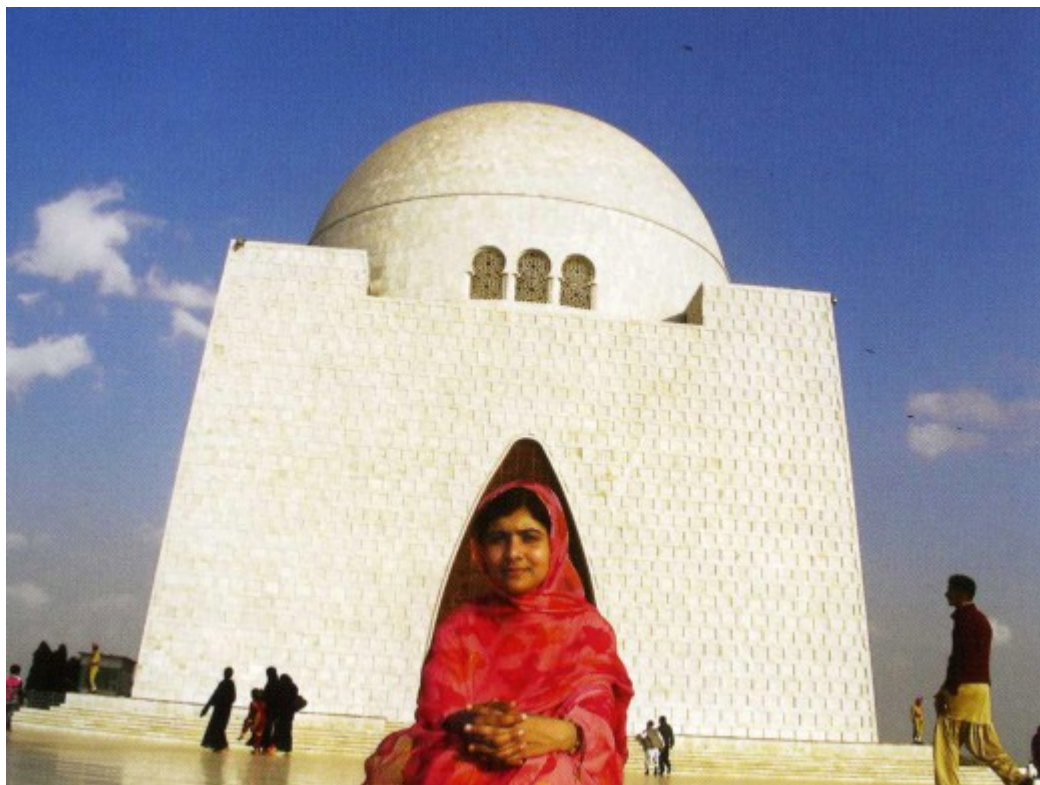
«Μέσα σ' έξι μήνες ο κόσμος άρχισε να πετάει τις τηλεοράσεις, τις συσκευές για CD και DVD. Οι άντρες του Φαλζουλάχ τα μάζευαν σε πελώριους σωρούς στο δρόμο και τα έκαιγαν, σηκώνοντάς σύννεφα μαύρο καπνό που υψώνονταν ως τον ουρανό. Εκατοντάδες καταστήματα έκλεισαν αυτοβούλως και οι ιδιοκτήτες τους αποζημιώθηκαν από τους Ταλιμπάν. Τ' αδέρφια μου κι εγώ ανησυχούσαμε, καθώς μας άρεσε τρομερά η τηλεόραση, αλλά ο πατέρας μου μας καθησύχασε ότι δεν πρόκειται να την πετάξουμε. Για να είμαστε ασφαλείς την μεταφέραμε σε ένα ντουλάπι και βλέπαμε με τον ήχο χαμηλωμένο. Οι Ταλιμπάν είχαν τη συνήθεια να κρυφακούνε στις εξώπορτες του κόσμου κι έπειτα να μπουκάρουν με το έτσι θέλω, να αρπάζουν τις τηλεοράσεις και να τις κάνουν κομμάτια στο δρόμο.»

Στο νοσοκομείο με τους γιατρούς

«Οι άντρες του Φαζλουλάχ απαγόρευσαν στους εθελοντές γιατρούς να κάνουν εμβόλια πολυομελίτιδας, λέγοντας ότι ο εμβολιασμός είναι αμερικάνικη συνωμοσία για να μείνουν οι γυναίκες στείρες, ώστε οι κάτοικοι του Σουάτ να εκλείψουν. «Το να θεραπεύσεις μια αρρώστια πριν εκδηλωθεί είναι αντίθετο με το νόμο της σαρία» δήλωσε ο Φαλζουλάχ στο ραδιόφωνο. «Δε θα ξαναδείτε ούτε ένα παιδί να πίνει έστω και μια σταγόνα από το εμβόλιο απ' άκρη σ άκρη στο Σουατ»

«Η Μπεναζίρ Μπούτο ήταν εξόριστη από τότε που ήμουν δυο ετών, αλλά είχα ακούσει τόσα πολλά γι αυτήν από τον πατέρα μου, που ήμουν ενθουσιασμένη με την επιστροφή της και με το ενδεχόμενο να έχουμε πάλι γυναίκα αρχηγό κράτους. Ήταν χάρη στην Μπεναζίρ που τα κορίτσια σαν εμένα μπορούσαν να υψώνουν τη φωνή τους και να ονειρεύονται μια πολιτική σταδιοδρομία. Ήταν το ίνδαλμά μας. Συμβόλιζε το τέλος της δικτατορίας και την αρχή της δημοκρατίας κι έστελνε ένα μήνυμα ελπίδας και δύναμης στον υπόλοιπο κόσμο. Όταν μάθαμε ότι ήταν νεκρή η καρδιά μου, μου είπε: «Γιατί δεν πας να πολεμήσεις για τα δικαιώματα των γυναικών; Ανυπομονούσαμε για την επιστροφή στη δημοκρατία και τώρα ο κόσμος έλεγε: «Αν μπορούν να σκοτώσουν την Μπεναζίρ, κανείς δεν είναι ασφαλής». Ήταν λες και η ελπίδα στέρευε στον τόπο μου.»

Στον τάφο του Τζινάν, ιδρυτή του Πακιστάν

«Μέχρι τα τέλη του 2008, γύρω στα 400 σχολεία είχαν καταστραφεί από τους Ταλιμπάν. Είχαμε καινούργια κυβέρνηση, αλλά δεν έδειχνε να νοιάζεται για το Σουατ. Βομβιστικές επιθέσεις συνέβαιναν σε όλη τη χώρα.

Δυστυχώς, η ίδια μου η χώρα, το Πακιστάν κατέχει μια από τις χειρότερες θέσεις στην παγκόσμια κατάταξη: 5,1 εκατομμύρια παιδιά δεν πηγαίνουν ούτε στο δημοτικό, παρότι το Σύνταγμά μας αναφέρει ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα στη μόρφωση. Έχουμε ήδη πενήντα εκατομμύρια αναλφάβητους ενήλικες, τα δυο τρίτα των οποίων είναι γυναίκες όπως η ίδια μου η μητέρα. Κορίτσια εξακολουθούν να δολοφονούνται και σχολεία να ανατινάζονται. Το Μάρτιο του 2012 έγινε επίθεση σε ένα σχολείο θηλέων στο Καρατσι. Κάποιος έριξε μια βόμβα και μια χειροβομβίδα στο προαύλιο την ώρα που θα ξεκινούσε η τελετή απονομής βραβείων. Ο διευθυντής του σχολείου και οχτώ παιδιά μεταξύ πέντε και δέκα ετών τραυματίστηκαν. Η πιο σοκαριστική επίθεση έγινε τον Ιούνιο του 2012 στην πόλη Κουέτα, όταν ένας αυτόχειρας βομβιστής ανατίναξε λεωφορείο που μετέφερε σαράντα φοιτήτριες σ' ένα κολέγιο θηλέων. Δεκατέσσερις φοιτήτριες σκοτώθηκαν.

«Μόρφωση για κάθε αγόρι και κορίτσι στον κόσμο. Το να κάθομαι σ' ένα θρανίο και να διαβάζω τα βιβλία μου με όλες τις φίλες μου από το σχολείο είναι δικαίωμά μου. Το να βλέπω κάθε μα κάθε ανθρώπινο πλάσμα μ' ένα χαμόγελο ευτυχίας είναι η ευχή μου. Με λένε Μαλάλα. Ο κόσμος μου άλλαξε, μα εγώ όχι».

Το βιβλίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη σε μετάφραση Αύγουστου Κορτώ

Πηγές: lifo.gr –like.philenews.com